

Johannekselainen

JOHANNEKSELAISEN PERINTEEN VAALIJA ♦ 72. VUOSIKERTA

Lokakuu 2021 ▼ nro 10

Lappeenranta – Mikkeli – Lahti

Johannes-Seuran retki sota-aikojen jalanjäljiltä nykyaikaan

Ryhmäkuva Evakkopatsaan edessä Lahdessa. Kuva: Jukka Salmela

Retkikohteet olivat mielenkiintoisia ja ajatuksia herättäviä. **Pirkon** ja **Liisan** esittämät tietoiskut ajon aikana johdattelivat aiheisiin, jotka kaikki liittyivät sota-aikaan. Simolan alue oli erityisesti meitä johannekselaisia evakkoja koskettava alue. Sirkaleiden runteleman vesitornin sisällä oli museo. Sinne oli koottu alueelta löydettyä sodan aikaista esineistöä. Ulkopuolella oli infotaulu, ja paikalle ilmaantuikin mieshenkilö kertomaan alueen historiaa. Pirkko ja Liisa olivat kokeneet Simolan pommituksen. Pari ruusua tornin eteen ristien viereen jäi menehtyneiden muistoksi. Kaikki eivät selvinneet!

Lappeenrannan Lepolan hautausmaalta etsimme tuloksetta revon-saarelaisen Simolan pommituksessa surmansa saaneen **Emmi Nikkolan** hautaa.

Lappeenrannan sankarihautausmaa on kaunis, hyvin hoidettu alue

Kehruuhuoneen edessä oleva kehräävä tyttö. Kuva: Liisa Katajainen

Lappeenrannan sankarihautausmaa. Muistomerkki Suru ja Usko tulevaisuuteen, Wäinö Aaltonen. Kuva: Liisa Katajainen

muistomerkkeineen. 70 metriä pitkstä graniittimuurista löytyvät eri pitäjien sankarivainajien tai kadonneiden nimet. Jyhkeät **Kauko Räsänen** Äiti Karjala ja **Wäinö Aaltosen** veistämät Suru ja Usko -patsaat kohoavat kookkaana halliten maisemaa. Viipurilaisen **Pauli Talvion** rahoittama ja lahjoittama Lottapatsas seisoo Lappeenrannan Kirkkopuiston kulmassa. Mallina on ollut tekijän vaimo, lotta **Miriam Talvio**. Lottien työtä kiitollisena muistaen laskin ruusut patsaan jalustalle. Ruoka maistui historiallisessa entisenä naisvankilana toimineessa Kehruuhuoneessa.

Mikkelissä majoitumme hotelli Vaakunaan. Hieman ongelmallista oli löytää omaan huoneeseen sokkeloisia käytäviä pitkin. Ruoka-annosten suuruus oli hämmästyttävä. Seuraavana aamuna oli kohteena Sodan ja rauhan keskus Muisti. Sen mielenkiintoiset

näyttelyt olisivat vaatineet enemmän aikaa. Museo kohteena oli seuraavana Jalkaväkimuseo, joka on sotatieteellinen erikoismuseo. Museo toimii kahdessa eri rakennuksessa. Esineistöä oli paljon. Sotilaallisen selkeäsanainen ev. evp, museojohtaja **Markku Riittinen** toimi oppaana kertoen sodista ja niihin liittyvistä asioista Ruotsin vallan ajasta nykypäivään asti. Toisessa rakennuksessa oli runsaasti katsottavaa ja puhdetyönäyttely. Ihailen katselimme töitä, joita oli huonekaluista sormuksiin asti ja kaikkea siltä väliltä. Erikoisesti jäivät mieleen taitavasti koristellut puukojen tupet. Viimeinen retkikohte oli Evakkopatsas Lahdessa.

Kiitän kaikkia mukana olleita ja toivon, että retki toi piristystä ja muisteltavaa alkaneelle syksylle.

– Liisa Katajainen –

Syyskokous

Johannes-Seuran sääntömääräinen syyskokous pidettiin seuran toimistolla lauantaina 18.9.2021. Koronatilanne otettiin huomioon noudattamalla yleisiä ohjeita, ja osallistumismahdollisuus oli myös Teams-etyhteydellä. Puheenjohtajaksi valittiin Hannu Rastas (kuvassa oikealla), sihteeriksi Soile Suomi ja pöytäkirjantarkastajiksi Liisa Katajainen ja Raimo Salmi.

Kuva: Liisa Katajainen

Syyskokouksen luonteeseen kuuluu määritellä seuraavan toimintavuoden tavoitteita, joten vuoden 2022 suunnitelmaan tutustuttiin seuran puheenjohtaja **Janne Ason** esittelemänä.

Koronapandemia on vaikuttanut monella tapaa parin vuoden ajan estämättä kuitenkin pitäjälähti Johannekselaisen toimittamista. Tästä varmaan moneltakin lukijalta kiitokset lehden tekijöille. Tavoitteena on normalisoida seuran toimintaa vähitellen, järjestetään mm. laivaristely tammikuussa ja Johannesjuhlat keuhalla. Myös tutustumismatkaa nk. Porkkalan vuokra-alueelle suunnitellaan. Edelleen on haasteena saada seu-

raan uusia aktiivisia jäseniä, ja yhteyksiä Sovetskiin on varmistettava siellä tapahtuneiden paikallisviranomaisien vaihtumisen vuoksi. Tiedottamiseen ja myös yhteistyöhön muiden pitäjähdistysten kanssa panostetaan esim. kotiseutumatkien puitteissa. Taloudenhoitaja **Tapio Hänninen** selvitteli laatimaansa talousarviota vuodelle 2022 ja totesi lopuksi, että merkittäviä muutoksia ei seuran taloudessa ole havaittavissa. Jäsenmaksu pidetään ennallaan (15 euroa). Jonkinasteista vähenemistä sekä jäsen- että lehden tilaajamäärissä on havaittavissa jo ihan luonnollisistakin syistä.

Johtokunnan jäseniksi ja varajäseniksi seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi (2022-2023) valittiin **Riitta Kukkonen** (Tapani Mellanen), **Pirkko Mäki** (Atte Mäki), **Pekka Saaristo** (Helena Reponen) ja **Hannele Kajander** (Hannu Lenkkeri). Toiminnantarkastajina jatkavat **Heimo Kukkonen** ja **Pirkko Kanervo**, varalla ovat **Pirjo Kukkonen** ja **Kaisa Ylhä**.

Toimikuntien jäsenvalinnat päätettiin jättää johtokunnan tehtäväksi vuoden 2022 ensimmäisessä ns. järjestäytymiskokouksessa. Tiedotustoimikunnan (lehtitoimikunnan) päätehtävä on pitäjälähti Johannekselaisen toimittaminen, kotiseututoimikunta kokoaa, tallentaa ja digitoi valokuvia ja muuta aineistoa seuran arkistoon, myyntitoimikunta hankkii ja myy sekä myös julkaisee kirjoja, viirejä ym. pääasiassa Johannekseen liittyvää aineistoa ja ohjelmatoimikunta järjestää mm. suositun talviristeilyn. Jos olet kiinnostunut, ota yhteyttä! Tekijöitä ja toimijoita kaivataan!

Ennen kokouksen päättämistä virisi vilkas keskustelu nykyisen Sovetskin

tilanteesta sekä huolesta sankarihautamuistomerkkien ja Johanneksen entisten hautausmaiden suhteen. Karjalan Liitto onkin kokoamassa luovutetun alueen hautausmaita koskevat tiedot digitaaliseen muotoon. Tilannekartoitus kyselyt on lähetetty pitäjäseuroille. Tarkoituksena on saada aineistosta työkalu mm. suomalaisvenäläiseen viranomaisyhteistyöhön.

– Soile Suomi –

TÄS LEHES:

Viipuri avautuu tietokarttoina

s. 3

Kahdesti Ruotsiin sodan jaloista

s. 4-5

Koskettava sankarihautausmaa

s. 6

Sukututkimusta elävästi

s. 7

Päätoimittajan kynästä

Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas**

Julkinen ja yksityinen

Lappeenrannan sankarihautausmaan vihkimistapahtumassa nähtiin surun ja muistamisen kaksi erilaista tasoa – julkinen ja yksityinen. Lehtemme sivun 6 mustavalkoisissa kuvissa armeijan ylintä johtoa on näkyvällä tavalla kunnioittamassa itsenäisyyttä puolustaneiden sankarivainajien muistoa. Suuressa surujuhlassa oli saattoväkeä tuhansittain. Kuvisakin näkyy seppeleitä kantavien omaisten laaja rivistö. Tämä kaikki oli hyvin julkista, yhteisesti koettua, jaettua ja kannettua surua. Olen eri yhteydessä nähnyt kuvan suuresta omaisten joukosta ristirivistön luona – tässä samassa tilaisuudessa. Päivä oli toukokuun kolmas sunnuntai 1940 ja siitä alkoi vuotuinen Kaatuneitten muistopäivän perinne.

Lappeenrannassa otettiin tuona päivänä muitakin SA-kuvia. Yksi niistä puhuttelee katsojaansa ilman, että tiedämme mitään henkilöistä tai tapahtumien kulusta. Kuvassa ei ole suurta saattojoukkoa, ei muita omaisia, vain yksityisen surun kantaja. Todennäköisesti näemme kuvassa vainajan äidin tai isoäidin ja matkalaukku kertoo, että hän on tullut kauempaa jättämään jäähyväisiään. Muita todisteita emme tarvitse.

Matkoja kotimaan kamaralla

Johannes-Seura alkoi jo ennen korona-aikaa järjestää kotimaan matkoja, silloin useimmat matkat tehtiin kuitenkin rajat ylittäen. Aika on muuttunut ja nyt kierretään suomalaisia kohteita katsoen ja kokien. Syyskuinen itäisen Suomen kierros osoitti, että johannekselaisille läheistä historiaa, ajan patinaa sekä uusin muodoin rakennettuja elämysympäristöjä todella löytyy läheltä. Ei aina niin läheltä etteikö majoituksia tarvittaisi, mutta siihen pulmaan riittää hyvää palvelutarjontaa.

Seuran ensi vuoden tavoitteissa on esimerkiksi Porkkalan kierros. Se on varmasti mielenkiintoinen aikamatka melkein kadonneeseen lähihistoriaan, ns. vaaran vuosiin ja vaikeaan vuosikymmeneen. Porkkalan Parenteesin eli vuokrakauden piti kestää 50 vuotta, mutta palautus toteutui runsaan vuosikymmenen jälkeen. Muutos oli silti mittava. Alueelta evakuoituiden eivät välttämättä enää tunnistanee omaa kotiseutuaan sotilaallisten rakenteiden tai lentokenttien maisemasta.

Itselleni Porkkalan konkreettisin kohde sijaitsee Upinniemen varuskunnan suoja-alueen eteläisillä rantakallioilla. Sinne Eliel Saarinen suunnitteli yli sata vuotta sitten kapellimestari Robert Kajanukselle pyöreän kivilinnan – yläreunusta kiersi oikeaoppinen kaksipolvinen kivimuuri. Kyseessä oli erikoinen rantasauna, jonka ikkunat tehtiin hyvin kapeiksi merituulien takia. Siksi rakennus sopi oivallisesti neuvostokauden tärkeään tarpeeseen. Siitä tehtiin tiettävästi valvontatila ja ilmeisesti osittain turvasäilö ongelmatapauksille. Yli puolen metrin paksuiset seinät pitivät pintansa. Vasta 1980-luvulla alkoi kaikkiaan vuosikymmenen kestänyt korjausurakka ja sauna palautettiin alkuperäiseen käyttöön, asialla Suomenlinnan Rannikkotyöstökilta tukijoukkoinen. Siellä kivilinnan sisällä on voinut ajatella suomalaisen kulttuurin kulta-aikoja, Porkkalan Parenteesia sekä jälleenrakennuksen voimaa.

Aineiston toimittaminen

Aineiston toimittamiseen on käytettävissä useita eri vaihtoehtoja. Mieluiten otamme vastaan valmiiksi sähköiseen muotoon tehtyä aineistoa eli sähköpostilla toimitettua, mutta kaikki perinteiset menettelytavat ovat edelleen myös käytössä. Sähköpostilla aineiston voi lähettää osoitteeseen hannu.rastas@dlc.fi tai johannesseura@elisanet.fi. Muussa muodossa olevat aineistot Johannes-Seuran toimistoon Kaarinan Piikkiössä, osoite: **Johannekselainen**, Toimitus, Myllytie 1, 21500 PIIKKIO.

Pyydämme toimittamaan aineiston seuraavasti:

Marraskuun numeroon aineisto viimeistään 20.10. (painopv 4.11.).
Lehti lähtee jakeluun suoraan kirjapainosta. Jos aineiston toimittamisesta on kysyttävää tai ilmenee häiriöitä jakeluaikataulussa, ottakaa yhteyttä lehtitoimikunnan jäseniin.

– Lehtitoimikunta –

Kuolleita

Elli Väre o.s. **Hörkkö** s. 13.11.1938, k. 3.7.2021 Helsinki. Syvästi kaivaten, Elämästä kiittäen Riitta. Siunattu 6.8.2021.

Aimo Aatos Muuriaisniemi kuoli 24.7.2021 Kaarinassa. Hän oli syntynyt 13.8.1938 Johanneksessa. Kaivaten ja kiittäen muistavat Jarmo, Helena, Jenni, Sami, Lari ja Riku. Siunaus toimitettu.

Rakkaamme

Raili Kaarina Hörkkö

s. 31.08.1931 Johannes Vaahtola
k. 20.08.2021 Tukholma

*Rakkaat lähtevät,
jää tyhjä tila muistojen asua.*
(*Helena Anhava*)

Railia ikävöiden

Sirkka ja Veikko Peltonen
Paavo Hörkkö
Sisarten ja veljien lapset perheineen
Ystävät Tukholman suomalaisesta seurakunnasta,
Tukholman Karjalaisten killasta ym.

Siunaus toimitettu. Kiitos osanotosta.

Merkkipäiviä

70 vuotta

26.8.2021 Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas** Kaarinan Piikkiössä. Hannu on toiminut Johannes-Seurassa neljän vuosikymmenen ajan, puolet siitä johtokunnan jäsenenä ja seuran taloudenhoitajana, jälkimmäisen puolen päätoimittajana. Siinä välissä lisäksi kahden vuoden jakson seuran puheenjohtajana. Paikallista kotiseutuharrastusta hänelle on karttunut jokseenkin samalla mittakaavalla.

Syntyneitä

Onnelliset vanhemmat **Katriina** ja **Timo Jukkola** ilmoittavat, että 23.6.2021 Adolfin nimipäivänä syntyi Leevi Johannekselle pikkuveli. Hänet on kastettu 14.8.2021 nimellä Topias Onni Erkki Jukkola. Isovanhemmat Pirkko-Liisa Loikas ja Kimmo Raininko sekä Kirsti ja Seppo Jukkola. Katriinan pappa Esko Loikas oli Kaijalasta ja pappa Tauno Raininko Karhulasta.

Hartauskirjoitus

Kiitollisuuden aiheita

Sherlock Holmes ja tohtori Watson olivat lähteneet telttaretkelle. Teltta pystytettiin, nuotion ääressä syötiin hyvät eväät ja sitten olikin aika mennä nukkumaan. Muutamaa tuntia myöhemmin Holmes heräsi ja herätti ystävänsäkin ja sanoi: ”Watson, katsopa ylös ja kerro mitä näet.” Watson vastasi: ”Näen miljoonia ja taas miljoonia tähtiä.” Holmes kysyi: ”Mitä se kertoo sinulle?” Watson mietti hetken ja sanoi: ”Astronomisesti se kertoo, että on miljoonia galakseja ja näin ollen planeettoja voi olla miljardeja. Astrologisesti se kertoo, että Saturnus on Leijonan tähdistössä. Ajallisesti se kertoo, että kello on noin varttia yli kolme. Teologisesti se kertoo, että Jumala on Kaikkivaltias ja me olemme pieniä ja aika vähäpätöisiä. Meteorologisesti se kertoo, että huomisesta taitaa tulla kaunis päivä. Miksi muuten kysyt, että mitä se kertoo minulle?” Holmes vastasi: ”Watson, senkin hölmö, kun katson ylös ja näen taivaan tähtineen, niin se kertoo minulle sen, että joku on varastanut meidän telttamme!” Kuinka monta kertaa olemme tavanneet ihmisiä, jotka ovat tyytymättömiä elämäänsä, koska kaikki ei mene heidän haluamallaan tavalla? Suomessa köyhinkin ihminen asuu paljon paremmin kuin niin monet ihmiset ympäri maailmaa. Me valitamme milloin mistäkin: hinnat kohoavat, ravintolassa ei kokojyväleipää eikä meidän haluamaamme yrttivoita leivän päälle. Me valitamme, kun talvi pääsee joka vuosi yllättämään ja jos kesällä on liian kuuma. Aina on jokin asia huonosti. Meiltä jää helposti huomaamatta, mitä hyviä asioita Jumala on antanut meille jokaiselle. On ruokaa syötäväksi ja vettä juotavaksi. Olet jollekulle rakas. Saat käydä kirkossa. On luontoa ja puhdasta ilmaa. On kohtuullisesti terveyttä. On ollut monia rauhan vuosia. Kiitos Taivaallinen Isämme, kaikki on hyvin!

Aurinkoista syksyä!

Veikko Sailola
Vahdon kappalainen

Tapahtumakalenteri

LOKAKUU

- 16.10.** Kaislahden koulupiirin kokoontuminen klo 14 Annikki Niskalan luona Kaarinassa (ks. sivu 8).
- 16.10.** Uuras-Kilta ry:n ylimääräinen kiltakokous/jäsenkokous klo 14 Karjalatalon Wiipuri-salissa.
Ilmoittautumiset: uuras@viipurinportti.com.

Passikuva

*Hievahtamatta hiljaa
jähmetyin kuin Lootin vaimo
napsahdus vain
ja kohta olin passikuivan vanki*
*En tuntenut sitä vanhaa eukkoa
joka kuvasta tuijotti
ryppyinen kaula
iho hapertunut kuin rutattu paperi
silmiä haalistunut katse
tavoitti eilistä*
*Tässä on varmaan tapahtunut erehdys!
Mutta valokuvaaja hymyili tyytyväisenä:
erinomaisen selvä passikuva!*

– Seija Kaiti –

Karjalainen sukuni –webinaarisarja:

Pärssiset – Karjalaisen suvun 500 sodan ja rauhan vuotta

14.10.2021 18:00 – 14.10.2021 20:00 , Webinaari

Karjalan Liiton ja Karjalan Sivistysseuran yhteistyössä järjestämä, laajalti kiinnostusta herättänyt webinaarisarja Karjalainen sukuni jatkuu jälleen syksyllä 2021.

Torstaina 14.10. esiintymisvuoroon tulee **Olavi Pärssinen**, jonka esityksen keskiössä on Pärssisten suku Vpl. Pyhäjärveltä. Pärssisten sukuseuran kaksiosainen kirja *Mitäs myö Pärssiset* valittiin vuoden sukukirjaksi vuonna 2020. Esitys keskittyy Pärssisen suvun vaiheisiin aina vanhimmasta tunnetusta alkulähteestä, Muolaan Pärssilästä, suvun myöhempiin asuinsijoihin Pyhäjärven Kahvenitsan kylässä ja sieltä edelleen Sakkolaan, Räisälään, Käkisalmeen ja Viipuriin. Suvun jäsenten vaiheet maanviljelijöinä ja lahjoitusmaatalonpoikina ovat keskeisinä osina esityksessä. Suvun jäsenten monet kohtalot muun muassa Stalinin vainoissa ja Leningradin piirityksessä tulevat esityksessä esille.

Muutokset mahdollisia. Yhteistyössä Karjalaisten Sukuyhteisöjen Liiton ja Opintokeskus Siviksen kanssa. Luentosarja, myös kaikki aiemmat luennot, on katsottavissa YouTubessa. Tarkempi linkki tulee sivuille ennen esitystä.

KARJALAN LIITTO ry.

Johannes-Seuran toimiston aukioloajat

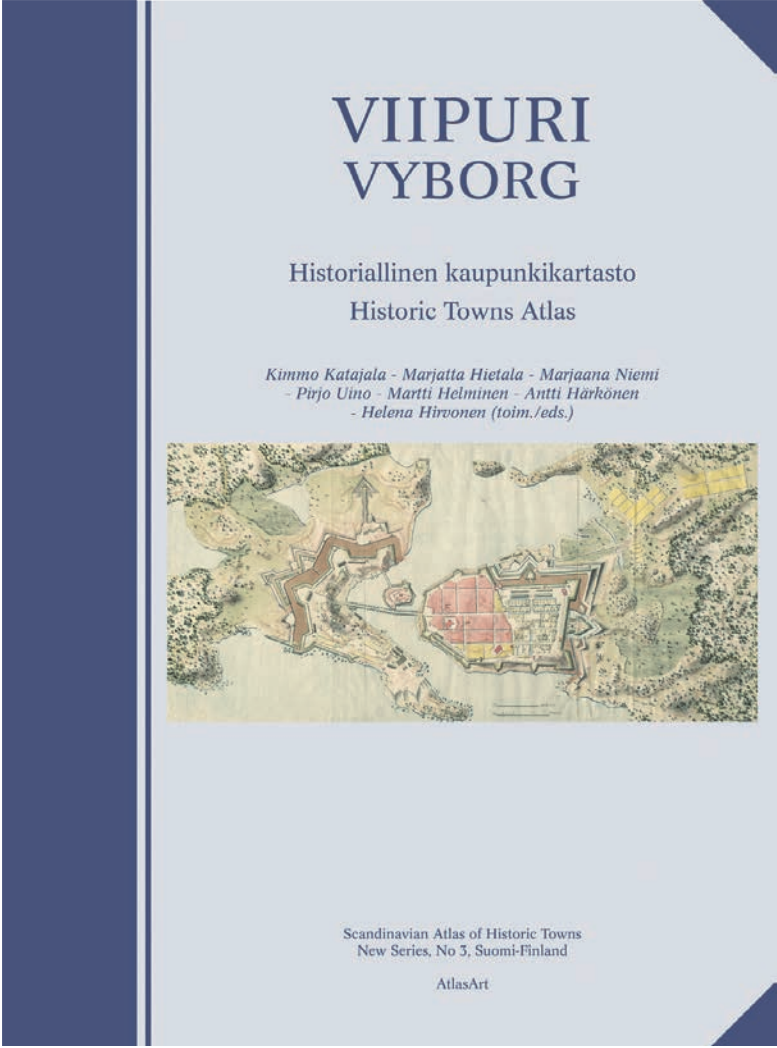
Lokakuu

KE 13.10.	klo 12-17
LA 16.10.	klo 11-15
KE 20.10.	klo 12-17
KE 27.10.	klo 12-17
Marraskuu	
KE 3.11.	klo 12-17
KE 10.11.	klo 12-17
LA 13.11.	klo 11-15
KE 17.11.	klo 12-17
KE 24.11.	klo 12-17

Joulukuu

KE 1.12.	klo 12-17
LA 4.12.	klo 11-15
KE 8.12.	klo 12-17
KE 15.12.....	klo 12-17
LA 18.12.	klo 11-15
KE 22.12.	klo 12-17
KE 29.12.	klo 12-17

Viipurin historiallinen kaupunkikartasto

Viipurin kartaston päätoimittajana on professori Kimmo Katajala, Itä-Suomen yliopisto, toimituskuntana **Marjatta Hietala, Marjaana Niemi, Pirjo Uino, Martti Helminen, Antti Härkönen ja Helena Hirvonen**, kustantaja AtlasArt . Eri aikakausiin ja teemoihin perehtyneitä kirjoittajia on kartastossamme 16.

Viipurin historiallinen kartasto ilmestyi kevättalvella 2020. Esittelin sitä niin Turun kuin Helsingin kirjamesseilla 2019 ilman kirjaa, joka viipyi kirjapainossa. Kuvien runsaus, monet artikkelit sekä venäjänkieliset lyhennelmät hidastuttivat julkaisemista.

Työryhmän muodostavat Kaupunki-historiallisen komission (Commission Internationale pour l’histoire des villes/ The International Commission for the History of Towns) Suomen edustajat professorit **Marjatta Hietala** ja **Marjaana Niemi** (Tampereen yliopisto), dosentti **Pirjo Uino** (Museovirasto/Helsingin yliopisto) ja erikoistutkija **Martti Helminen** (Helsingin Kaupunginarkisto). Työryhmä on laatinut karkean rungon hankkeelle. Kunkin osion sisälle sijoitettiin karttoja, asemakaavoja ja kuvia: Kartasto kuuluu Kansainvälisen kaupunkihistoriallisen komission vuonna 1955 aloittamaan kaupunkikartastojen projektiin.

Viipurin historiallinen kartasto liittyy osaksi laajaa kansainvälistä kartastoprojektia ja yksi sen kohderyhmistä on kansainvälisestä vertailusta kiinnostunut tutkijakunta Suomessa ja ulkomailla. Vertailevan tutkimuksen mahdollistaa kartaston kaksikielisyys (suomi ja englanti).

Eri maiden kaupungeista on ilmestynyt yli 500 kartastoa, ensimmäinen vuonna 1969. Pohjoismaista on ilmestynyt yhteensä 11 kartastoa: Suomesta akateemikko **Eino Jutikkalan** julkaisemat Turun ja Porvoon historialliset kartastot, Eino Jutikkalan ja Marjatta Hietalan julkaisema Kokkolan kaupunkikartasto sekä vuonna 2009 Helsingin historiallinen kartasto, toimittajina Marjatta Hietala, Martti Helminen ja **Merja Lahtinen**.

Viipurin historiallisessa kaupunkikartastossa haluttiin esittää Viipurin pitkän aikavälin kehitys, eri aikakausien kerrostumat, asemakaavat, Viipurin kansainvälinen asema Itämeren piirissä ja Viipurin vaikutus. Kaksikielisessä suomeksi ja englanniksi ilmestyneessä kartastossa tarkastellaan Viipurin kaupungin fyysisen rakenteen kehitystä, kasvua ja eri toimintojen sijoittumista pitkällä aikavälillä. Uutta tietoa on tuotettu laatimalla teemakarttoja eri aiheista uusimpien geoinformatiikan työvälineiden avulla. Näemme mm., kuinka kauas ympäristöön Vahtitorninkadulla sijainneesta vartiotornista tai linnan tornista 1600-luvulla todella näkyi.

Kirjan sivuilla pääsee turistikävelylle 1900-luvun alun Viipuriin, vierailemaan ravintoloissa ja näkemään talvi- ja jatko-

sodan kaupungille aiheuttamat tuhot. Myös neuvostoajan Viipuri saa oman kuvauksensa. Kartastossa on venäjänkieliset tiivistelmät.

Teoksella on ollut kysyntää Suomessa. Viipurin Historiallinen kartasto on kuin käsikirja, jonka merkitys on akateemisen tiedon ja lähdeaineiston tuottajana. Kirjalla on myös merkitystä Viipurin kaupunkisuunnittelulle ja matkailulle.

Olen kirjoittanut Johannekselaiseen monta artikkelia Viipurista. Lähes kymmenen vuotta sitten otsikoin juttuni Viipuri, innovatiivinen kaupunki, jossa korostin Viipurin edistyksellisyyttä koulukaupunkina ja infrastruktuurin rakentamisessa. Olen eri artikkeleissa kertonut Viipurin kansainvälisestä kulttuurista, Viipurista kauppakaupunkina, satamakaupunkina ja teollisuuskaupunkina. Viipuri oli maamme toinen kaupunki, joka kansainvälisyydessä meni 1930-luvulla jopa Helsingin edelle.

Koululaitoksen erinomaisuudella on Viipurissa pitkä historia. Viipurin kuvernementin koululaitoksella on ollut positiivinen vaikutus muun Suomen koulujärjestelmään. Uusimpia valistusajan pedagogisia menetelmiä sovellettiin ensin Viipurin kuvernementissa, josta ne levisivät autonomian aikana muun Suomen alueelle. **Katariina II:n** Viipuriin ja kuvernementin muihinkin kaupunkeihin perustamat myös työtöille tarkoitetut valtion normaalikoulut olivat mallina muille. Viipurissa toimi Katariina II:n perustama tyttökoulu. Oppimiseen kannustivat palkkiot ja todistukset ja oppimista edesauttoivat havainnolliset opetusmenetelmät reaaliaineissa. Apuna käytettiin erilaisia hyönteis- ja kasvikokoelmia. Opetusohjelmaan kuuluivat latinan ja kreikan sijasta niin kutsutut uudet kielet kuten saksa, ranska ja venäjä. Viipurissa oli saksan-, ruotsin- ja venäjänkielisiä kouluja.

Kansakouluasetus (1866) teki eron kirkolliseen opetukseen. Lapsilla oli myös oikeus saada opetusta omalla äidinkielellään. Ajanjaksolla 1840–1870 oli suomen kieli ollut opetuskielenä vain ala-alkaiskoulussa, sunnuntaikoulussa, merenkulkukoulussa ja suomalaisessa kansakoulussa. Kansakoulusta tuli neliluokkainen koulu, johon lisättiin jatko- luokat. Kansakouluja alettiin perustaa aluksi kaupunkeihin, sillä teollisuus tarvitsi lasku- ja lukutaitoisia kansalaisia. Suomenkielistä opetusta annettiin myös yläalkaiskoulussa 1870-luvulta lähtien. Maaseudulla kiertokoulun katsottiin riittävän tavallisen ihmisen sivistykseksi.

Suomen teollistuminen lisäsi koko maassa tarvetta ammatilliseen sekä yleisivistävään koulutukseen. Reaalikoulut ja -lyseot antoivat vankan pohjan ammatillisille opinnoille. Vuoden 1872 koulujärjestyksen mukaan oppikoulut jaettiin kahdentyyppisiin kouluihin: lyseoihin, joiden tarkoituksena oli

tieteellisen sivistyksen kartuttaminen, ja reaalikouluihin, jotka laajensivat kansakoulujen kurssia, osittain valmistivat ammattikouluihin. Vuonna 1874 aloitti Viipurissa neljäloukkainen Viipurin reaalikoulu. Kymmentä vuotta myöhemmin se muutettiin humanistis-kielitieteelliseksi Viipurin Alkeiskouluksi (1884-1895), joka antoi pohjasivistyksen joko lyseoon tai ammatillisiin oppilaitoksiin. Viipurissa oli useita oppikouluja jo 1910-luvulla ja keskustelu yliopiston saamisesta kaupunkiin alkoi 1910-luvulla.

Viipurin klassillinen lyseo aloitti toimintansa 1879 kaupungin ensimmäisenä suomenkielisenä oppikouluna. Pian tämän jälkeen Viipuriin perustettiin kauppakoulu ja teollisuuskoulu. Kaupungin taide- ja musiikkielämää rikastuttivat piirustuskoulu sekä lukkari- ja urkurikoulu. Itsenäisyyden ajan alusta monipuolista elinkeinotoimintaa edistivät merenkulkukoulu ja sahateollisuuskoulu.

Viipurin kansainvälinen koululaitos on vaikuttanut positiivisesti koko Suomeen. Olen itsekin hyötynyt Viipurin toisen tyttökoulun laadukkaasta opetuksesta Kouvolan tyttölyseossa. Viipurin toinen tyttökoulu siirrettiin vuonna 1940 Kouvolaan. Mukana seurasi joukko opettajia, jotka olivat

aloittaneet uransa Viipurin toisessa tyttökoulussa vuonna 1936, mainittakoon rehtorimme **Ester Kähönen**, musiikinopettaja **Lempi Olkku** ja kuvaamataidon opettaja **Helmi Hiekkänen**.

Emokoulu, Viipurin suomalainen tyttölyseo, joka oli perustettu 1881, muutti Raumalle 1944 ja jatkaa Raumalla Raumanmeren yläasteena ja lukiona. Viipurin uusi yhteiskoulu muutti Helsinkiin 1942, ja siitä tuli Karjalan yhteiskoulu vuonna 1945, myöhemmin se sulautui Töölön yhteiskouluun. Viipurin klassillinen lyseo lakkautettiin vuonna 1940, mutta se jatkoi Kuopion klassillisena lyseona. Viipurin reaalikoulusta, joka oli perustettu 1874, tuli vuonna 1945 Käpylän yläaste ja lukio. Uraan yhteiskoulu siirtyi Kotkaan 1942. Muista kouluista mainittakoon Viipurin kauppa- ja merenkulkuoppilaitos, joka siirtyi Kotkaan 1944. Viipurin kauppaoppilaitos siirtyi Tampereelle, myöhemmin Lahteen. Viipurista Suomen Sahateollisuuskoulu siirtyi sodan seurauksena Kotkaan muuttuen omistajavaihdoksessa Kotkan puutalousopistoksi. Viipurin musiikkikoulu, myöhemmin musiikkiopisto jatkoi toimintaansa Lahdessa. Siitä tuli Lahden konservatorio.

– Marjatta Hietala –

Viipurin suomalainen tyttökoulu.

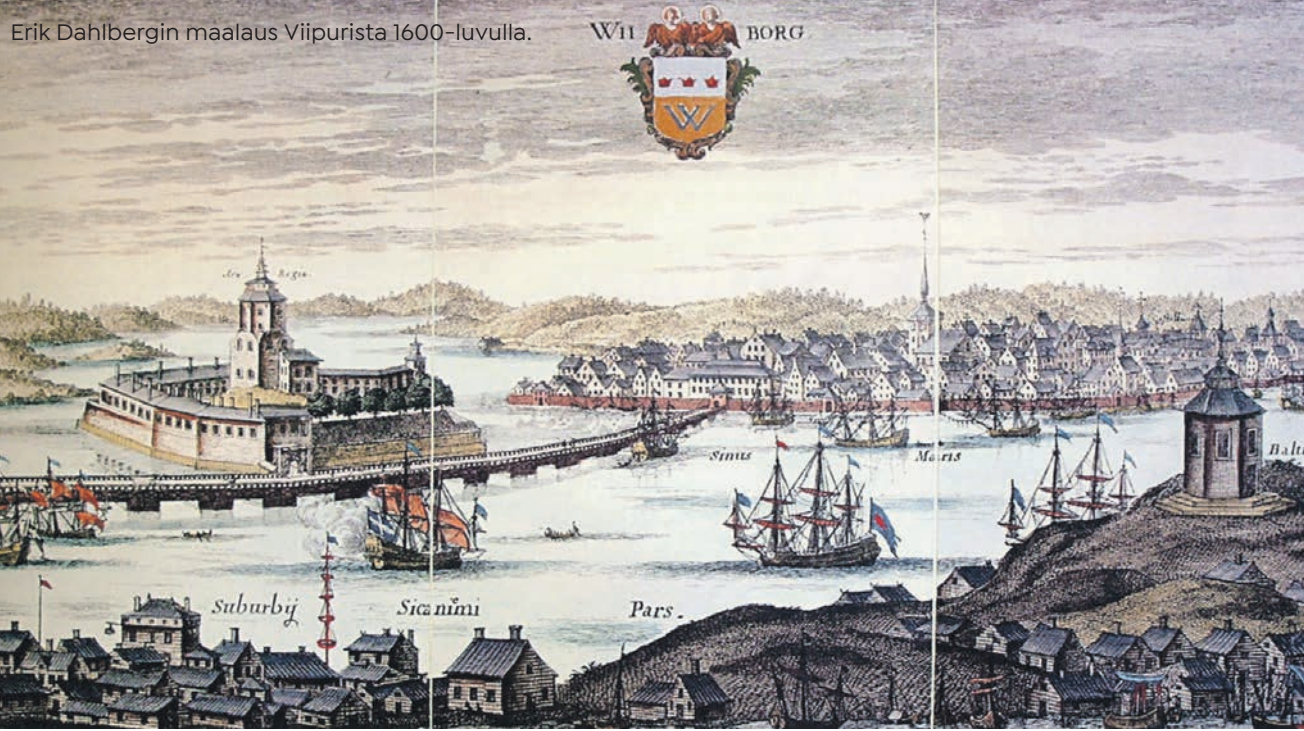
Viipurin kauppa- ja merenkulkuoppilaitos.

Poimintoja teoksen sisällöstä

- **Aleksandr Saksa, Mervi Suhonen, Pirjo Uino:** Viipuri maan alla – keski-aikainen karttakuva ja arkeologinen aineisto
- **Petri Karonen:** Linnan varjosta kaupalliseksi keskukseksi – Viipurin väestö 1500- ja 1600-luvulla
- **Jyrki Paaskoski:** Siviilien ja sotilaiden Viipuri 1710–1860
- **Jyrki Paaskoski:** Viipurin liikenne-infrastruktuuri vuoteen 1939
- **Marjaana Niemi ja Jussi Semi:** Suunniteltu ja eletty kaupunki – Viipurin kaupunkitila 1800-luvun puolivälistä 1930-luvulle
- **Marjatta Hietala:** Viipuri, kukoistava koulukaupunki

- **Marjatta Hietala:** Viipuri oli innovatiivinen yrittäjien kaupunki
- **Pentti Paavolainen:** Viipuri kulttuurikaupunkina
- **Rainer Knapas:** Monrepos
- **Pentti Paavolainen:** Mistä ruokaa ja ryyppy? – Viipurin hotellit, ravintolat ja kahvilat
- **Petri Neuvonen:** Suomalaismatkailijat Viipurissa
- **Antti Härkönen ja Kimmo Katajala:** Viipuri sisällissodassa 1918
- **Pasi Tuunainen:** Viipuri sota-vuosina 1939–1944
- **Kimmo Katajala ja Yury Shikalov:** Neuvostokaupungista keskiaikaiseksi turistikaupungiksi
- **Martti Helminen:** Viipuri Helsingissä

Kartaston koko 270 x 365 mm, 4-värinen, kieli: suomi-englanti ja venäjänkieliset tiivistelmät, Scandinavian Atlas of Historic Towns, New Series No 3, Kustantaja Atlas Art, ISBN 978-952-5671-92-6, suositushinta 55 €.

Karhulasta Piikkiöön monen välietapin kautta

Auvo Paju oli kahdesti sotalapsena Ruotsissa

Elämän ensi vuodet Johanneksessa

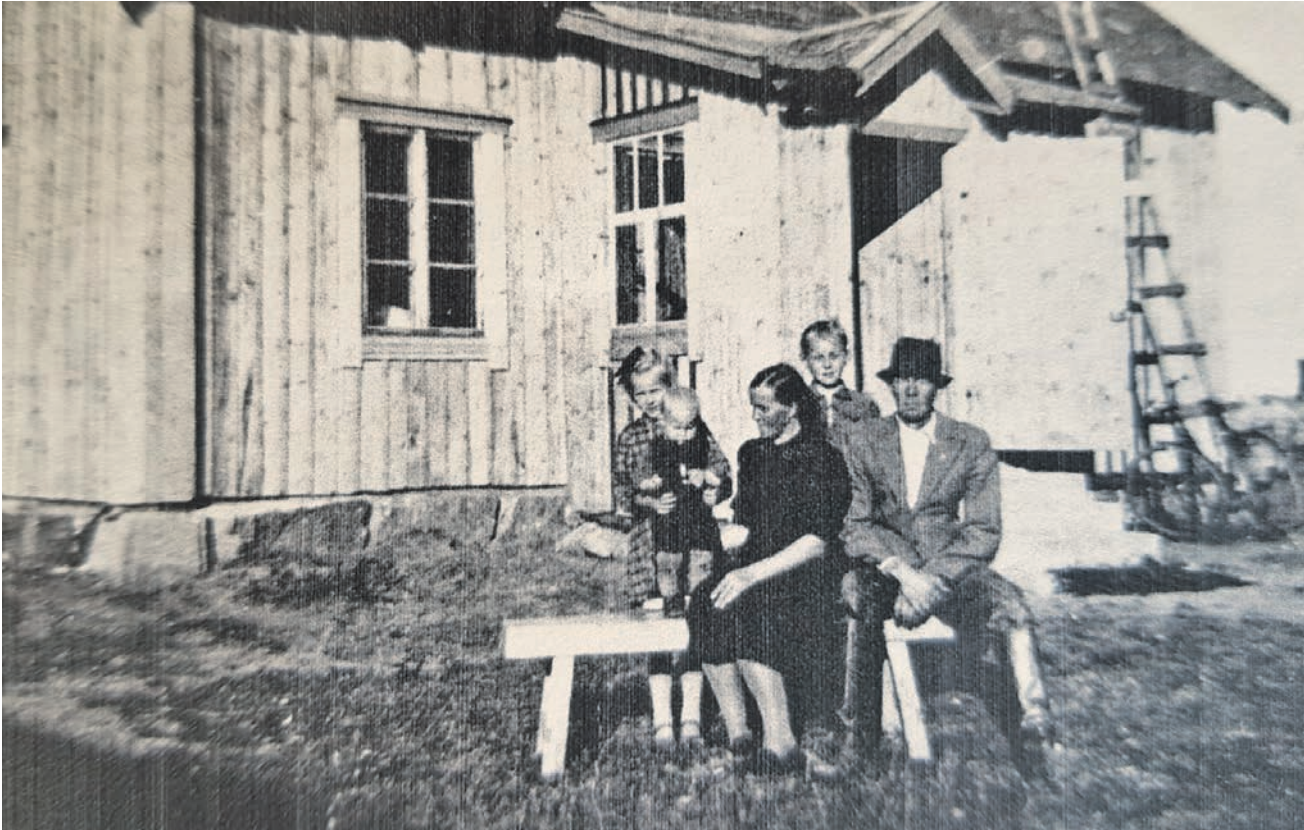
Lokakuussa 85 vuotta täyttävä **Auvo Paju** syntyi Karhulassa Johanneksessa v. 1936. Kuusilapsisen perheen neljäntenä syntynyt Auvo tuli maailmaan **Otto Pajun** saunassa. Kotitila sijaitsi tasaisen peltoaukean laidalla, ja kylätie kulki ihan pihapiirin tuntumassa. Naapurustossa lähellä asuivat **Kolit** ja **Toivoset**, tietä pitkin eteenpäin mentäessä pääsi **Rosenqvisteille** ja **Rouskuille**. Asuinrakennuksen lisäksi oli navetta, muutama lypsävä, työhevonen ja kissa hiirivahtina.

Karhula sijaitsi Johanneksen pitäjän itäisessä osassa sisämaassa, mutta uima- ja kalavesiä oli silti riittävästi. Rokkalanjoki, Suur-Hanhijärvi ja Iso-Ruuhijärvi tarjosivat mahdollisuuksia virkistykseen ja hyötykäyttöön. ”Isän kanssa käytiin usein ongella niillä järvillä”, muistelee Auvo Paju. ”Kotiseuturetkillä Karhulassa olemme **Kirstin** kanssa käyneet monta kertaa, viimeksi v. 2018. Kotitalo on edelleen pystyssä. Talo on nykyään kesämökkikäytössä”, kertoo Paju. ”Parin kilometrin päässä kotitalosta sijaitsee Marjapellonmäki, kuoleman-kukkulaksikin kutsuttu taistelupaikka. Kävimme siellä v. 1995. Sinne oli pystytetty risti, muuten alue oli metsää. ”Marjapellonmäen historia on järkyttävä, sen ajatteleminen teki paikkaan tutustumisesta vaikuttavan, vaikka aika ja kasvusto olivat tietysti jo peittäneet sodan jäljet”, sanoo Kirsti-vaimo hiljaa.

1939 Karhulasta Kiskon kautta Poriin

Järkyttävällä ja väkivaltaisella tavalla muuttui myös Karhulan, koko Johanneksen ja Kannaksen asukkaiden arki v. 1939. Tuttu elämäntapa jäi taakse, ja matkaan oli lähdettävä marraskuun viimeisenä päivänä. Kolmevuotiaan Auvon pikkuveli **Urpo** oli evakkomatkalle lähdettäessä vasta parin kuukauden ikäinen. Ensimmäinen etappi uudella seudulla oli Vilikkalan koulu Kiskossa, sieltä matka jatkui Pihlavan Porin maalaiskuntaan. Asunto järjestyi kaksikerroksisen talon yläkerrasta. Paikalliset olivat ystävällistä väkeä ja uusi arki asetui pikkuhiljaa uomiinsa. Pikkuveli **Ismo** syntyi v. 1941. Sota ei päässyt kuitenkaan unohtumaan. Auvon isä oli vapautettu asepalveluksesta, ja hän toimi vartiointitehtävissä kiväärin kanssa Porin satamassa. ”Välillä painuttiin lähimetsiin, kun Poria pommitettiin”, kertoo Auvo Paju. ”Me lapset kuitenkin elimme aika normaalisti, olimme lumisotasilla ja touhuhimme pihalla.”

Kotitalo noin v. 1942.

Tanhumatkalla Norjassa Bergenin näköalapaikalla v. 1998.

Laivalla Turusta Ruotsiin

Auvon ensimmäinen ulkomaanreisu alkoi keskellä talvipakkasia 1942. Porista ensin Turun satamaan, siellä lappu kaulaan ja laivalla kohti Ruotsia. Samalla kyydillä sotalapseksi läntiseen naapurimaahan matkasi Auvoa vuotta vanhempi **Lassi**-veli. Jännittikö lähtö tuollaiselle seikkailulle? ”En muista sen ihmeempää siitä matkasta kuin että laiva jäi joksikin aikaa jäihin kiinni ja meille taidettiin tuoda ruokaakin jäätä pitkin jossain vaiheessa.” Matkan määrämpää oli pieni Hagforsin kaupunki

Värmlannissa, Ruotsin länsilaidalla Göteborgin pohjoispuolella. Hagforsin kaupunki oli tunnettu rautatehtaasta.

Auvo ja Lassi-veli sijoitettiin eri perheisiin, välissä oli parin kilometrin matka. Auvo asui perheessä, jonka isä toimi insinöörinä rautatehtaalla ja äiti hoiti kotia ja lapsia. Lassi asui maatilalla, jonka lähistöllä Ruotsin armeija suoritti ampumaharjoituksia. Saksalaisia oli samaan aikaan Norjan puolella ja tilanne oli jännittynyt.

Takaisin Karhulaan ja paluu Ruotsiin

Hagforsista matka vei runsaan vuoden jälkeen kevätpuolella takaisin Suomeen ja kotiin Karhulaan.

Vanhemmat olivat tulleet jo edeltä ja laittaneet paikkoja kuntoon. Kotitalo oli selvinnyt melko hyvin, kranaatti oli tosin vienyt eteisen ja yksi kulma oli tuhoutunut, mutta Auvon isä korjasi ne omin käsin. Auvo aloitti kansakoulun ensimmäisen luokan syksyllä 1943. Koulu toimi Konton talossa runsaan kilometrin päässä kotoa. Lassi ja Auvo aloittivat koulun samalla luokalla. Keväällä 1944

Pajun lapset Hagforsissa. Keskirivissä Lassi, Riikka ja Auvo, edessä Urpo ja Ismo.

koulun loputtua Auvo ja Lassi olivat jälleen matkalla Ruotsiin, tällä kertaa junavaunussa istuen. Junamatka alkoi Johanneksesta ja jatkui Pohjanlahden tuntumassa ylös Tornioon ja rajan takana alas Tukholmaan ja sieltä kohti tuttua Hagforsia. Matkalla lotat järjestivät pienille matkalaisille muonitusta.

Hagforsista Lietoon

Aiempaan sijoituspaikkaan insinööri-perheeseen syntyi kolmas lapsi ja Auvo muutti nyt rouvan äidin luokse lähistölle. Mummon kanssa samassa taloudessa asui pari muuta mummoa sekä rouvan veli. Kymmenisenvuotias Auvo eli vilkasta koulupojan elämää, tapasi paikallisia kavereita, kävi ongella ja uimassa. Ruotsin kieltä oppi siinä samassa kuin huomaamatta.

Lasten Ruotsissa olon aikana Pajun perheen vanhemmat olivat tulleet Lietoon. Asunto oli ensin pikkupappilan väentuvan toisessa päässä, ja toista päätä asutti **Pusan** evakkoperhe. Ihan oma uudisrakennus nousi Liedon Yliskulmalle. Auvo palasi Suomeen syksyllä 1946. Suurin osa perheestä oli pitkästä aikaa pysyvästi saman katon alla. Kuudesta lapsesta viisi oli ollut yhtä aikaa sotalapsina samalla paikkakunnalla Hagforsissa ja yksi heistä jäi Ruotsiin pysyvästi.

Sodan varjot väistyivät ja lasten joustava mieli tarttui nykyhetkeen. Koko kansa halusi katsoa eteenpäin. Nyt oli jälleen rauhan aika ja elämä järjestyi ihan hyväksi uusissa oloissa. Tehtiin kovasti työtä, opiskeltiin ja harrastettiin. Auvo oli aktiivisesti mukana nuorisoseuratoiminnassa, etenkin perustamassa paikallista tanhukerhoa.

Työtä ja tanhuaskelia

Nuorena miehenä Auvo aloitti varaosamyymjänä Oy A.F. Aaltosen autoliikkeessä Turussa. Kauppaneuvos **Aaltonen** oli ralliautoilija **Rauno Aaltosen** isä. ”Siihen aikaan ei ollut mitään ajantasaista ATK:ta eikä digimeininkiä, joten minusta tuli varaosakortiston perustaja. Oli hyvä työporukka ja työreissut veivät mm. Belgiaan ja Hollantiin. Muistelen niitä 12 vuotta lämmöllä”, sanoo Auvo Paju.

Noihin aikoihin Auvon oma auto oli Austin A 40. Sillä hän huristeli töihin, tanhuamaan – ja kerran jopa hetken mielijohteesta Norjan puolelle Tromssaan asti ostamaan villapaitaa. ”Hain ensin Yliopistonkadulla sijainneesta Karjakunnan myymälästä eväitä. Kirstikin sattui tulemaan kadulla vastaan, mutta ei silloin vielä lähtenyt reissukaveriksi.”

Heinäkuussa 85 vuotta täyttäneen Kirsti-vaimon kanssa Auvo on kulkenut yhtä matkaa jo 55 vuotta

Auvo itse täyttää 85 vuotta 15.10. Tanhu-piireissä tiet kohtasivat monta kertaa ennen kuin heistä tuli pari. Tarinan alkuvaiheet voisivat olla elokuvasta, tuntuu, että alusta asti oli selvää, että nämä kaksi oli tarkoitettu päätymään yhteen. Kuin tanhuissa: ensin kohdataan ohimennen monta kertaa kummankin kiiruhtaessa omaan suuntaansa. Koko ajan askelissa on ollut sama rytmi.

Arvomaailma sekä positiivinen elämän-asenne yhdistävät – sekä karjalaisuus. Vaskiolta kotoisin olevalta Kirstiltä on kysytty usein: ”Mist päi Karjalaa sie oot ku sie teet nii hyvää piirakkaa?” Yhteisen taipaleen aikana tutuksi ovat tulleet tavat, tarinat ja karjalainen kulttuuri.

Aktiivista perhe-elämää

Auvo ja Kirsti perustivat oman perheen ja asettuivat Piikkiöön. Kaksospojat Juha ja Esa syntyivät 1967. Arki oli työn-täyteistä, mutta rakkaille harrastuksille

järjestyi aina aikaa. Kirstin työt olivat kotitalousalalla, Auvo oli pitkään ARA:lla, nykyisellä Sandvikilla. Tanhun merkeissä matkattiin mm. Tanskaan, Ruotsiin ja Norjaan. Sotalapsivuosina karttuneelle kielitaidolle oli nyt käyttöä. Pajun pariskunta oli pitkään kesäteaterin puuhaihmiisiä ja poikien partio-harrastus vei vanhemmatkin tiiviisti mukaan toimintaan.

Entäs ne kulta-aikojen lähes koko viikonlopun mittaiset Johannesjuhlat, mitä ne teille merkitsivät? ”Työtä!” vastaavat Auvo ja Kirsti yhtä aikaa ja naura-

vat päälle. ”Olimme aina esiintymässä. Koottiin ja harjoituttiin tanhupiiriläisiä. Esiintymisiä oli juhlien aikana useampia, sitten oli vielä kunniavartiot muistomerkillä. Tunnelma oli hyvä ja touhua täynnä, mutta ei me koskaan ehditty istua alas juttelemaan tuttujen kanssa.”

”Väkeä kävi juhlilla tosi paljon 80-90-luvuilla. Koko ajan oli kiire ja juostiin paikasta toiseen kansallispuku päällä. Pitkään oli tapana pitää vielä juhlatanssit lauantai-iltana”, muistelevat Kirsti ja Auvo Paju.

Auvo ja Kirsti ovat asuneet jo useamman vuoden kauniissa ja tilavassa kerrostalokodissa Piikkiön keskustassa. Menot ovat vähentyneet, mutta valoisa elämänsenne on tallella. Pojat perheineen asuvat samalla paikkakunnalla ja kävelylenkeillä tapaa aina tuttuja. Korona-aika on vähentänyt kasvokkain näkemisiä, mutta Auvolta sujuvat netin käyttö ja sähköpostit. Repussa on paljon hyviä muistoja vaiherikkaan elämän varrelta ja uusia kertyy edelleen.

– Heli Sirkesalo –

Kotitalo v. 1998

Auvo ja Kirsti Paju kotonaan Piikkiössä kesällä 2021.

Auvo Paju															
Martta Paju								Otto Paju							
Matilda Paju				Salomon Paju				Helena Iivonen				Israel Paju			
Anna Koli		Tuomas Paju		Helena Sirkiä		Tahvo Paju		Anna Vinnari		Aatami Iivonen		Helena Sirkiä		Tahvo Paju	
Maria Moosesentr Leskinen	Matti Mikonpka Koli	Vappu Aapramintr Hietanen	Pietari Paavonpka Paju	Vappu Simontr Uuttu	Mikko Simonpka Sirkiä	Kristiina Yrjönr Peippo	Taavetti Paavonpka Paju	Katriina Eerikintr Vinnari	Aatami Juhonpka Römpötti/ Närjä	Anna Mikontr Lenkkeri	Heikki Aataminpka Iivonen	Vappu Simontr Uuttu	Mikko Simonpka Sirkiä	Kristiina Yrjönr Peippo	Taavetti Paavonpka Paju

Suuren sydämen muistoja

Kummitätini ja ihan oikeastikin tätini **Vappu Lankinen** menehtyi heinäkuussa 93-vuotiaana. Hänen elämäntaipaleensa alkoi Johanneksen Koskijärven kylässä, vanhemmat olivat **Aleksanteri** ja **Anna Katriina Hörkkö**. Muistan Vapun käsitöiden tekijänä ja kotitalousosaajana. Valmista ei tarvinnut ostaa, sillä vähistäkin aineksista syntyi kodin tai vieraiden tarpeisiin tarjottavaa. Eikä sitä tullut vähän. Esimerkiksi karjalanpiirakoita valmistui kerralla yhtä lailla satoja kuin kymmeniä.

Ajattelen niin, että tämä vähästä paljon ja omin toimin on perua synnyinkodin niukoista oloista. Vappu oli suuren lapsikatraan toiseksi vanhin; nuorempia sisarusksia oli puolisen tusinaa. Hän oppi huolehtimaan näistä nuoremmista Esimerkkinä siitä hän vielä viikkoa ennen menehtymistään mietti, miten pikkuveli pärjää Ruotsissa oman sairautensa kanssa. Hänen äitinsä oli Uudenkirkon **Tiaisia**, yritteliäs luonteeltaan ja oli ehtinyt käydä Pietarin torilla marjakauppaa

sekä myöhemmin valmisti värjättyjä paperikukkia myyntiin lisätienestiksi.

Sotavuodet olivat suurelle perheelle koettelemus, vaikka ei Vappu siitä katke-ruutta koskaan julkituonut. Vanhempi veli kaatui ja nuorimmista kolme lähetettiin sotalapsina Ruotsiin, oma äitini oli yksi heistä. Kesällä 1944 Vappu oli kyläkunnan karjan evakuoinnissa. Sellainen jalkapatikassa tehty kuljetus olisi ollut raskas rauhan oloissakin, saati sotatoimien keskellä. Syksymmällä perhe asettui Eurajoelle, ja siellä tuli aikanaan vastaan nuori mutta sotaankin ehtinyt **Eino Lankinen**. Seurasi muutto Nakkilaan, jonne nousi yhteinen rintamamiestila tai saattoi se olla karjalais-tilakin, sillä Einon suku oli Hiitolasta. Pieni maatila ehti kasvaa vuosikymmen-ten aikana, työt siellä jatkuivat 1990-lu- vun alkuun. Tuli rivitaloasumisen aika ja sitä kesti aivan viimeisiin päiviin asti.

Vappu oli persoonallinen tekemisissä. Vaikkapa käsitöinä itselle tehdyt neuleet tai muut asusteet olivat villiä

värimaailmaa, rohkeita yhdistelmiä ja harvinaisia sävyjä. Persoonallinen oli se suuri sydänkin. Omia lapsia Vapulla ja Einolla ei ollut, mutta lasten kanssa hän oli paljon tekemisissä ja tuli hyvin toimeen. Olihan paljon naapureiden lapsia Nakkilan kylillä, mutta ennen kaikkea ajattelen meitä runsaslukuisia kummilapsia. Olimme tervetulleita vie-raita ja iloisesti muistettavia.

Vapulle metsät, marjastus ja sienestys olivat isoja asioita ja vielä isompi taisi olla niinkin erikoinen harrastus kuin onkiminen. Sitä kipinää hän vaali va-paina hetkinään, joita kesäiseen aikaan ei liiemmälti ollut. Tärkeää oli myös kirkko ja lähetystyö, ja siitä tuleekin suu-ren sydämen varmin todistus. Meidän kotimaisten kummilasten rinnalle tai oikeastaan meidän jälkeemme hänel-lä oli vielä ugandalainen kummityttö. Karjalainen evakkotyttö löysi elämänsä ja tehtävänsä muiden auttajana.

– Ritva Reponen –

Karjalan Liiton perinnetoimikunnan käsityökilpailu 2021–2022

Kilpailu alkoi 1.11.2020 ja päättyy 31.3.2022. Kilpailutyö on ”torkkupeitto” ja se tulee olla itse suunniteltu ja valmistettu, eli uusi tähän kilpailuun valmistettu. Materiaali ja koko vapaat. Työt jaetaan sarjoihin, kun arviointi suoritetaan.

Työt toimitetaan oman piirin vastaavalle naistoimikunnan edustajalle, joka vie ne sitten Karjalan Liiton perinnetoimikunnan kokoukseen arvioitavaksi. Lisätietoja Karjalan Liiton sivustolta www.karjalanliitto.fi.

Lappeenrannan sankarihautausmaa on muistojen pyhättö

Neuvostoliiton romahduksen jälkeen Karjalasta on suomalaisin ja venäläisin voimin etsitty maastosta kentälle jääneitä sankarivainajia. Heitä Lappeenrantaan on siunattu satoja tuntemattomaksi jääneinä ja pieni määrä myös tunnistettuja. Erään lähteen mukaan Lappeenrantaan siunattujen sankarivainajien määrä on tänä päivänä 2 400:n paikkeilla.

Hautausmaalla on useita muistomerkkejä. Sankarimuistomerkki on kuvanveistäjä **Wäinö Aaltosen** luomus. Sankarihautausmaan tuntumassa on Äiti Karjala -monumentti, jonka muodostavat kuvanveistäjä **Kauko Räsäsen** Äiti Karjala -patsas ja sitä kolmelta suunnalta ympäröivä 70 metrin pituinen graniittimuuri. Muuriin on kaiverrettu luovutetun Karjalan sankarihautoihin siunattujen 5 500 sankarivainajan nimet.

Suomen suurin surujuhla Lappeenrannassa

Talvisodan jälkeen, 19.5.1940, Lappeenrannassa vietettiin Suomen siihen mennessä kaikkien aikojen suurinta surujuhlaa. Samana päivänä myös Joensuussa ja Kajaanissa oli sankarivainajien siunaustilaisuus ja lisäksi muistojuhlat Helsingissä ja Tampereella. Lappeenrantaan siunattiin 487 sankarivainajaa, joista suurin osa luovutetusta Karjalasta. Suojeluskuntalehti Hakkapeliitta kuvaili Lappeenrannan saaneen ”talletettavakseen kalliin perinnön”. Se oli tehnyt kaupungista muistojen pyhätön, jonka vertaista Suomessa ei ole toista, samanveroisin kuin mitä ensimmäisen maailmansodan Verdun on Ranskan kansalle.

Lotta Svärdin ja Lappeenrannan työväenyhdistyksen liput tekivät rinnakkain kunniaa vainajille, joiden ruumiinsiunauksen toimitti 23 pappia. **Mannerheimin** seppeli oli omistettu kaatuneille aseveljille, päämajan seppelleen laski kenraaliluutnantti **Harald Öhquist**. Omaiset laskivat kukkansa juhlatuokan laulaessa **Aleksis Kiven** Sydämeni laulua: ”Tuonen viita, rauhan viita! / Kaukana on vaino riita, / Kaukana kavala maailma.” Kenttäjumalanpalvelus oli järjestetty Lappeenrannan lentokentälle. Kirkkoon saattajat eivät olisi mahtuneet, sillä juhlaan osallistui lähes 10 000 henkeä.

Johanneksessa kaksi sankarihautausmaata

Venäläisten hyökätessä talvisodassa suojajoukot vetäytyivät kuudessa päivässä Mannerheim-linjalle, ja linjan eteläpuoliset pitäjät jäivät nopeasti vihollisen käsiin. Noihin pitäjiin sankarihautausmaita voitiin perustaa vasta jatkosodan aikana. Johanneksessa myös talvisodan sankarihautausmaan perustaminen oli

Mikkelin retken ohjelmaan kuului itsestään oikeutetusti Lappeenrannan sankarihautausmaa, Suomen toiseksi suurin sankarihautausmaa, jonne on siunattu Lappeen, Lappeenrannan ja Lauritsalan sankarivainajien lisäksi luovutetun Karjalan talvi- ja jatkosodan sankarivainajia sekä kesällä 1944 Simolan pommituksessa tuntemattomaksi jääneet sankarivainajat. Vainajien yhteismäärä ennen vuotta 1993 oli 1 508.

Johannekselainen sankarivainaja Aarne Pyökäri. Aarnen vanhemmat Hugo Pyökäri ja Anna-Liisa Muje. Kuva: Liisa Katajainen.

mahdollista, sillä Mannerheim-linja kulki pitäjän itäisessä osassa Marjapellon mäellä suurimman osan pitäjästä ollessa vielä siviilien hallussa ja armeijan varikkoalueena.

Talvisodan sankarihautausmaa perustettiin uudelle hautausmaalle. Sinne siunattiin sodan aikana 46 vainajaa, joista johannekselaisia on kuitenkin vain seitsemän: Johanneksen kenttäsairaalan pommituksessa kuolleet sotilas ja kaksi lottaa, Koiviston linnakkeilla joulukuussa 1939 kaatuneet kolme tykkimiestä ja yksi linnoitustöissä ollut sotasairaalan kuollut reserviläinen. Muut 39 ovat etupäässä kotoisin Helsingistä ja muualta Uudeltamaalta ja pääosin kahden tapahtuman uhreja.

Joulukuussa 1939, juuri ennen vuoden vaihtumista Johanneksessa sattui räjähdysonnettomuus, kun kuutisenkymmentä Lahti-Saloranta hyökkäysvaunumiinaa räjähti kuorma-auton lavalla, jolla istui miinoittamaan matkalla olleita pioneereja ja näiden opas sotilas JR 10:stä. Räjähdys

voima oli niin valtava, että lääkintäkomppanian tehtäväksi jäi kerätä viiden toista uhrin jäännökset. Uhrit siunattiin Johannekseen. Taempaan tulleen kuorma-auton hytissä istunut vänrikki **E. Laurila** sai surmansa sinkoutuneesta teräskappaleesta. Hänet siunattiin kotiseudulleen.

Kenttäsairaala sai täysosuman 29. tammikuuta. Mainitun kahden lotan lisäksi kuoli kaksi sairaanhoitajaa, joista toinen, Sortavalasta kotoisin ollut **Sirkka Häkli** siunattiin Johannekseen, toinen kotiseudulleen. Potilaita kuoli 21, joista yksi siis johannekselainen. Samassa siunaustilaisuudessa kenttäsairaalan uhrin kanssa siunattiin kaksi helsinkiläistä jääkäriä. Vetäytyminen Marjapellon mäeltä ja Johanneksen mannekylistä tapahtui niin nopeasti, että siunauskappeliin jäi hautaamatta kolme vainajaa: Koiviston suojeluskunnan paikallispäällikkö, matruusi Uuraasta ja ratsumies Tammelasta.

Sodan siirtyessä Johanneksen mantereelta saarille sankarivainajat oli

siunattava muualle. Talvisodan sankarivainajista siis seitsemän siunattiin kotipitäjään ja kuusi sai viimeisen leposijansa Lappeenrannan sankarihautausmaalta. Mutta on heitä paljon enemmän kuin kolmesta, lähes 80. Osa on siunattu omaisten evakkopaikkakuntien sankarihautoihin, osa kuten esimerkiksi Tuppuran linnakkeella kentälle jääneitä jatkosodan aikana Johannekseen.

Jatkosodan sankarivainajat

Talvisodan aikana karjalaisia oli evakuoitu eri puolille muuta Suomea, ja välirauhan aikana heitä hajaantui työn perässä vielä muillekin kuin evakko- tai pika-asutuksen osoittamille paikkakunnille. Johannekselaisia sanotaan asuneen kolmessakymmenessä Suomen pitäjässä. Jatkosodan liikekannallepanossa Karjalan reserviläiset kutsuttiin aseisiin silloisilta asuinpaikkakunniltaan, mikä merkitsee että heitä palveli lukemattomissa eri joukko-osastoissa.

Jatkosodan hyökkäysvaiheen aikana kaatuneita karjalaisia sotureita voitiin

siunata kotiseudun multiin vasta kun Karjala oli kokonaan vallattu takaisin. Johanneksessa jatkosodan sankarihautausmaa perustettiin vanhalle hautausmaalle kirkonraunioiden kupeelle. Karjalaan alettiin siirtää myös talvisodan sankarivainajia. Johanneksen kunnan esikunta esimerkiksi kehotti erästä isää kääntymään Porin suojeluskunnan puoleen, joka hoitaisi tämän pojan ruumiin ylöskaivamisen ja toittamisen edelleen. Siirrot todistavat lujasta uskosta, että Karjalaan saadaan jäädä lopun iäkseen.

Asemasodan aikana kaatuneet Karjalan miehet saivat viimeisen leposijansa yleensä kotipitäjästä, kesän 1944 taisteluissa kaatuneet jälleen ympäri Suomea.

Johanneksen jatkosodan sankarivainajia siunattiin Lappeenrantaan viisitoista, Luumäen sankarihautaan seitsemän, Joensuun sankarihautaan neljä sekä lukuisille muille paikkakunnille.

Etsinnät Karjalassa jatkuvat

Sankarivainajien etsinnöissä löydettyjä tunnistettuja sankarivainajia on haudattu myös kotipaikkakunnilleen. Muolaan Punnuksen kylän kansakoulun kaivosta löytyi vuonna 2018 kuuden suomalaisen talvisodan sotilaan jäännökset ja kolme tuntelevy. Elokuussa 2021 yksi vainajista haudattiin kotipitäjäänsä Nivalan, neljä Iitin sankarihautausmaalle. Lokakuun alussa on Lappeenrannassa siunattu kuudes ehkä tunnistamaton ja samalla muitakin Karjalasta löydettyjä, joiden siunausta on koronan takia lykätty.

Teikarinsaarelta pietarilainen sota-ärkeologiryhmä Karjalan Valli löysi kesällä 2021 kaksi suomalaista soturia, kummallakin tuntelevy. Kesällä Teikarista löytyi jostain poteroista vielä kolmaskin vainaja, 5.7.1944 kaatunut, jonka solisluun vierellä oli tuntelevy. Näiden kolmen henkilöllisyyttä ei ole vielä julkistettu.

Teikarin taisteluilla on meille karjalaisille erityinen merkitys, sillä niihin osallistui suuri joukko vain 18-vuotiaita Uudenkirkon, Kuolemajärven, Koiviston, Johanneksen, Viipurin maalaiskunnan, Viipurin ja Säkijärven poikia. Teikarin viimeisissä, vähän yli vuorokauden kestäneissä taisteluissa 4.–5. heinäkuuta 1944 kaatui, katosi tai jäi kentälle yli 20 nuorta Karjalan poikaa. Nuorin oli juuri taistelujen alla 18 vuotta täyttänyt viipurilainen **Kauko Johannes Kapanen**. Kaksi viikkoa Kaukoa vanhempi oli **Pentti Elias Kesäläinen** Hannukkalan saaresta.

– **Pirkko Kanervo** –

Ylipäällikkö Mannerheimin seppelleen laski kenraaliluutnantti **Erik Heinrichs**. Seppeleessä olivat sanat: ”Kaatuneet aseveljet. Te olette viimeiseen asti täyttäneet velvollisuutenne maalla, syksyn pimeillä vesillä ja korkealla siintävässä ilmassa. Olkoon muistonne katoamaton! Teidän kunniaksenne laskeutuvat Suomen armeijan liput.” (SA-kuva 10220)

Sotarovasti **Johannes Björklund** siunaa sankarivainajaa vierellään nuori poika. Ehkäpä poika oli sotaorpo, seisomassa juuri isänsä viimeisen leposijan kohdalla? (SA-kuva 10213)

Hämeestä Kalajokilaaksoon Kannaksella koukaten

Sukututkimus koukuttaa

Olen aina ollut vanhojen tulitikkuas-kien keräilijä ja päiväkirjankirjoittaja, vissiin enempi haaveilija ja romantikko kuin insinöörimäisen kuiva suorittaja. Määrittelikö nyt sukututkimuksen-kin haihatteluksi! Sukututkimus alkoi minua ensi kertaa kiinnostaa kunnolla noin 40-vuotiaana. Nuorempana ei kai ilennyt eikä osannut esittää sukuasioista tarpeeksi kiperiä kysymyksiä vanhem-malle välle, niille, jotka jotain oikiasti olisivat tietäneet. Se tilaisuus meni. Moni sukuaasia ja tapahtuma olisi silloin sel-vinnyt vain kysymällä, nyt selvittäminen pitää tehdä kirjallisia ja tietoteknisiä teitä. – Tosin, nyt muistan, pihasaunas-sa oli kerran pappani kanssa puhetta sukujuurista. Pappa löi löylyä, kyyristyi ja sanoi: ”Ku Viitasaarellaki pitäs olla kai sukulaisia, ku tietäs misä?”. Pappa kuoli vuonna 1980, sitä tietämättä.

Uskon, että tekniikan kehittyminen mullistaa ja helpottaa sukututkimusta vielä paljon lisää. Jo nyt vaivalloista kirkonkirjojen ja koukeroisten käsi-alojen selaamista on voinut vähentää. Tietokoneelta löytyy paljon tietoa, jopa ulkomaille muuttaneista sukulaisista. Vielä parikymmmentä vuotta sitten men-tiin kirjastoon tai maakunta-arkistoon lukemaan mikrofilmeistä kaste-, vihki- ja kuolintietoja tai pyydettiin vir-katodistuksia kirkkoherranvirastoista. Tietokone myös täydentää historian tietoaukkoja, koska se pystyy yhdiste-lemään ja vertailemaan monia tieto-lähteitä keskenään. Mullistavinta ovat mielestäni geenitestit! DNA-näytteellä todennetaan ja kuvataan ihmisten kaukaistakin perimää, sukulaisuutta, ominaisuuksia, asuinalueita ja kansal-lisuuksia. Geenitesti on erehtymätön. Toivotaan parasta ja pelättään pahinta, ettei tiede ryöstäydy käsistä ja ihmisiä aleta jakamaan A- ja B-luokan kansa-laisiin! Hyvät, pahat ja rumat! Olen pessimisti, mutta iloitaan vilpittömästi sukututkimuksesta niin kauan kuin se hyvältä tuntuu! Tule kiireesti mukaan!

Hurija sukulöytö

Olin pitänyt tähän asti itseäni pesunkes-tävänä pohojalaisena ja ehkä varttisa-volaisena kun havaitsin, että sukuun oli tullut vävy aivan uudesta ilmansuun-nasta. No ei nyt hankään suoranaisesti Reisjärveä kauempaa, ja siitäkin tapah-tumasta oli kirkunvirutusvettä jo muu-tama vuosisata ehtinyt virrata ja geenit laimentua! Sieviin on naitu aina myös lähikunnista ja se lienee ollut perimälle vain hyväksi. Ei olla kuin villikissanpen-nut, kaikki toistemme lähisukulaisia! Reisikkäitä tiedän suvussamme ole-van useampia, viimeisimpänä siskon-mies, joka ei kylläkään meidän sukua jatkanut. Mutta 200 vuotta takaperin oltiin vikkelmämpiä. Tuomas Pekanpoika-niminen renki saapui Reisjärven Köyhä-Partasesta ja vei vihille Kukkonperä 3:sta Huhtalan Heikin ja Kaisan (o.s.Eskola) Liisa-tyttären Sievissä 5.11.1826. Sekä sulhanen että morsian olivat syntyneet samana vuonna, 1804, eli ikää oli mo-lemmilla nuorilla mitä parhaimmat 22 vuotta ja aikomukset vilpittömät! Ilmankos tuloksena oli kuusi potraa poikaa! Heikki, Juho, Matti, Jaakko, Tuomas ja Antti. Perheonnea ei vaikeat ajatkaan pystyneet estämään.

Tuomaan Pekka-isä oli syntynyt Reisjärven Köyhänperällä 1766 ja äiti Anna Iisakintytär oli Luomalasta. Pekan isä Simo Tuomaanpoika KöyhäPartanen oli syntynyt 1725 Köyhän pitkään pirt-tiin. Kuulin, että tupa Köyhänjärven ja postitien varrella oli ollut sen verran iso, että puretuista hirsistä oli naapu-rustoon myöhemmin rakennettu pe-räti kolme taloa. Ei kuitenkaan aivan vanhan tuvan veroisia. Oliko talossa ollut kestkievearia tai oliko talosta ni-mensä mukaisesti jaettu köyhäinapua ja vesivelliä, on vielä minulla tutkimatta.

Simo-vaarilla oli papinkirjojen mukaan vaimona Turpeisen Kaarina Viitasaaren Alvajärveltä - Pihtipudas kuului silloin Viitasaaren pitäjään.

Simon isä Tuomas Kolmikesänen, syntynyt 1674 Nevanlinnassa, on sitten jo mielenkiintoinen tapaus! Hän joutuu pa-kenemaan kotoaan Ruotsi-Suomen hal-linnoimalta Inkerinmaalta, kun Pietari Suuri alkaa valloittaa Suomenlahden rantoja väkivalloin itselleen. Tuomaan koti on ehtinyt olla jo pari kokonaista su-kupolvea Inkerinmaan pääkaupungissa Nyenissä eli Nevanlinnassa, nykyisessä Pietarissa. Nevanlinnassa on tällöin ruotsalainen Nyenskanssin linnoitus. Miksei Leningradinmatkoilla koskaan kerrottu muuta kuin Pietari Paavalin linnoituksesta? Vuonna 1721 Ruotsi me-nettää Uudenkaupunginrauhassa sekä Inkerinmaan että Kannaksen Karjalan lopullisesti.

En tiedä osallistuuko Tuomas puo-lustamaan isänmaataan ruotusotilaana tai kivekkäänä. Ruotsin armeijan luette-loissa on joitain mainintoja Kesäläisistä ja Hörköistä, jotka voisivat viitata kan-nakselaisiin. Ei Tuomas ainakaan tuleen jää makaamaan! 25-vuotta nuorempi Aune-vaimo löytyy kaukaa Viitasaaren Keitelepoijan Pietilästä, ja vihille men-nään isonvihan melskeissä 28.10.1717 eli het ’silleen, kun Aune täyttää 18 vuotta! Aunen Sipi-veli palvelee kyl-lä ruotusotilaana Ruotsin armeijassa. Olisivatko Kolmikesäsen veljekset saa-puneet Pietiläisen Sipiin matkassa tänne väljemmille keskisen Suomen saloille ja kylille, Keiteleen kalaisille rannoil-le, kauas Karjalasta ja Inkeristä! Sipi on saattanut kertoa Keiteleen suurista muikkusaaliista, viljavista pelloista, riistaisista metsistä ja kotitilalla odot-tavasta naisväestä. Pietiläisen isäntiä on Keitelepojassa ehtinyt asua siihen mennessä jo monessa sukupolvessa.

Kalvolan kirkko, Selim Lindqvistin piirros vuodelta 1887. Kuvalähde: Finna Historian kuvakokoelma (CC BY 4.0).

Tila on edelleenkin olemassa komealla rantapaikalla Keiteleen pohjoispäässä, Keihärinkoskelle lähtevän maantien lähettävillä.

Näyttäisi siltä, että myös Reisjärven Kulkulan ja Änäckälän taloon asettuu Heikki-niminen Kesäsen veljes. Hänen poikansa Matti isännöi myöhemmin Kalajaniskaa eli Salmelaa. Heikin lasten sukunimiksi tulee myös mm. Räisänen, Aho ja Maliniemi. Matti-poijan tytär, Maria, muuttaa Sievin Kiiskilän Karjulaan emännäksi ja on tuleva Karjulan suvun kantaäiti. Ovatko Kesälän Heikki ja Tuomas kaksosia, kun syntymävuosi on molemmilla sama 1674? Kolmas veli on nimeltään Hannu.

Tuomas Kolmikesäsen ja Pietilän Aunen lapsiksi mainitaan Anna Suikkonen, Briitta Mattola, Simo Partanen, Aune Turpeinen, Maria Savola, Tuomas Peltoniemi ja Iisakki

Köyhän aitta Reisjärvellä 2020.

Isovihan aikainen reenjalas.

Vattuniemi. Lapsista nuorin, Kristiina, kuoli runsaan vuoden ikäisenä. Kotitilana on siitä alkaen muinoin nälän, kulkutautien ja vihollisuuksi-en tyhjentämä vanha Köyhänperän tanhua, Reisjärven Köyhä-Partanen.

isä Simo Hannunpoikakin ehtii syntyä täällä. Tuomas on vain-6 vuotias, kun hänen isänsä kuolee 1680. Tuomaan isoisä Hannu Hannunpoika on sen si-jaan syntyisin Karjalankannakselta, Viipurin kupeesta, Johanneksesta,

Alue on vanhaa asutusaluetta. Onkohan täällä saunasta käyty järvessä uimassa? Suvun uimataito ei ole vieläkään kovin kehuttava. Entä onko täällä kalastettu aktiivisesti? Pappani oli nooli kalalle, savusti jopa salakat ja räkäkiisket, jos ongella sattui saamaan.

Sipin isä Kolmikesälässä on talol-linen Maunu Kolmkesäsen, jonka nimen pappi kirjaa ruotsinkielellä pa-pinkirjoihin nimellä Magnus, Mons tai Måns. Pappi tai lukkari kirjoittaa sukunimenkin korvakuulolta: Måns Kolmkessen. Ensimmäiset maininnat suvusta Viipurin linnaläänin verolutte-llossa ovat kuulemma vuosilta 1543-1593. Ja ensimmäinen Kesälän tilaa koskeva jakotoimitus on vuodelta 1568, jolloin ti-lan jakavat Maunu ja Hannu Kolmikese.

Hämeen hitaita ollaan

Jotta tietäisimme Pohjanmaalle tulleesta suvusta enemmän, suoritti alenevas-sa mieslinjassa oleva sukulaisemme Y-geenitestin. Amerikasta tulleetä tu-loksia on analysoinut alan asiantun-tija ja on selvinnyt, että Pohjanmaan Kesäset ovat läntistä geeniryhmää, samaa haploryhmää kuin esim. Turunseudun Kesäläiset. Kaksoisvirtainmaan paikkeil-la olemme paleoliittisella aikakaudella erkaantuneet kulkemaan kohti länttä ja Eurooppaa. Itäänpäin lähtenyt klaani on tehnyt vuosituhansien aikana melkoisen ketunlenkin yli Himalajan, mammutteja ja apelihammastiikereitä metsästäen. Jostakin syystä toisen kesälänkyläläi-sen, Hannun, perilliset, myöhemmin Skyttiä, omasivat tätä itäistä geeniryh-mää, ilmeisesti vävyn tuomana. – Tutkija vertasi pohjanmaalaista Kesäsen suvun geenitulostamme aiempiin tutkittuihin populaatioihin ja yhtäläisyyttä löytyi Kanta-Hämeestä! Hämeenlinnan likellä, entisestä Kalvolan kunnasta, kirkonkylä Iittala, löytyy samankaltaista geenii! Olemmekin siis todennäköisesti kantahä-mäläisiä! Hurraa! Olen siis pohjalainen, savolainen, kannakselainen, hämäläinen ja 100 prosenttia suomalainen!

Miten olemme päätyneet Hämeen Iittalasta Viipurin kulmille Kannakselle? Olisiko vihollinen kävelyttänyt alku-isämme Hämeestä idänmaille orjaksi – tuskin, sillä orjat marssitettiin kauem-maksi itään ja suomen kieli tuskin olisi hänellä säilynyt. Pohjanmaalla on kos-kettava kertomus pojasta, joka suunnis-taa idän aroilta takaisin koti-Suomeen, apuna vain taivaalla loistava Pohjantähti ja tuttu kotikoivu! Todennäköisemmin hämäläisten rajaseudulle muuttoon houkutti mahdollisuus ammatinhar-joittamiseen, viljelysmaan saanti, vero-vapausvuodet, nälkä, armeijapalvelus tai vapautus riikin ruotumaksuista. Ehkä muurasimme Viipurinlinnan Pyhän Olavin tornia! Pappakin oli käsityö-ihminen, kirves ja puukko pysyi kak-sikätisellä molemmissa kourissa! Hän huolehti elonpäiviensä loppupuolella, että nuorille, minullekin, oli hankittava kirves ja pistosaha!

Mistä syntyi ainutlaatuinen ja hul-lunhauska sukunimi, Kolmkesäsen? - Tarina kertoo, että kun Viipurin lin-naläänin verovouti astui tupaan, ky-syi hän talonväeltä ensimmäiseksi: Kauankos sitä on väki täällä asunut? Siihen oli talonväki vastannut: Kolm kessäähän sitä...! Vouti oli tällöin kir-jannut kirjoihinsa sukunimen kohdalle Kolmkesäsen! Näin sai tämä suku ja kylä nimensä!

– Vinski 9/2021 –

Kuva: Kalvolan kotiseutumuseo.

JOHANNES-SEURAN PERINTEINEN TALVIRISTEILY: TURKU – TUKHOLMA – TURKU

❄️ M/S Baltic Princess sunnuntai 30.1. – maanantai 31.1.2022 ❄️

Kuva: <https://www.tallinksilja.fi/>

Ilmoittautumiset ja maksu 20.12.2021 mennessä

Maksu Johannes-Seuran tilille

TOP Kaarina IBAN:
FI87 5710 8350 4278 97
BIC: OKOYFIHH

Merkitse viestikenttään maksamiesi osallistujien nimet.

Risteilyn hinta:

70 €/hlö 2 hengen A-hytti
90 €/hlö 1 hengen A-hytti
72 €/hlö 1 hengen B-hytti
80 €/hlö 2 hengen A-premium hytti
115€/hlö 2 hengen De Luxe -hytti

Hintaan sisältyy:

Tervetulomalja – Meriaamiainen – Yhteinen tilaisuus – Merilounas – Pullakahvit

Ohjelmassa yhteiskuntatieteiden tohtori **Hella Neuvonen-Seppänen** kertoo sosiiaalipsykologian alan väitöskirja tutkimuksestaan ”Menetetyn Karjalan valot ja varjot. Siirtokarjalaisuus evakon lapsen elämässä ja muistoissa”. Neuvonen-Seppänen tutkimus osoittaa, että evakoilta siirtyi lapsille raskaita taakkoja, mutta myös voimaa ja rohkeutta. Alustuksen jälkeen käydään keskustelua aiheesta.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut:

Sari Auvainen puh. 040-747 4431 klo 20 jälkeen, e-mail: sariauvainen@hotmail.fi
Pekka Teräväinen puh. 0400-432 668, e-mail: pekka.teravainen@pp.inet.fi

Lähtö risteilylle sunnuntaina **30.1.2022** klo 20.15 M/S Baltic Princess. Kokoontuminen Tallink Siljan terminaaliin viimeistään klo 19.30. Risteilyohjelma ja oma ohjelma jaetaan terminaalissa. Paluu Turkuun on **31.1.2022** klo 19.15.

TERVETULOA!

– Johannes-Seura ry • Ohjelmatoimikunta –

❁ MUISTOJEN KUKKIA ❁ Vieno viesti myyrälle

Vielä ehtii istuttaa väriloistoa ensi kevääksi. Puutarhamyymälöiden hyllyt tyhjenevät tutuista tulppaanien, narsissien, krookusten, lumikellojen sekä eksoottisempien lajien sipuleista. Kevääseen tuntuu olevan pitkä aika, mutta joulu on taas tuossa tuokiossa ja sitten kevät tulee kukonaskelin. Onkohan sipulien säilyminen myyriltä istuttajan tuurista vai taidosta kiinni? Ehkä molemmista.

**Kuulesie myyräherä alla maan
jätä nää tulppaanisipulit rauhaan vaan**

**Iloa istutin, on värien taika niin suuri
jos sille maistuisi vaik voikukan juuri**

**Silviisi siun talve yli olla pittää
ni mie en siust kissal hiisku mittää.**

– HS –

Monta vinkkiä olen kuullut. Narsisseista myyrät eivät tykkää, niitä voi laittaa tulppaanien turvaksi.

Jotkut uskovat valkosipulin karkottavaan vaikutukseen. Jotkut ympäröivät koko sipuliryppään maanalaisella suojaverkolla. Itse voi vaikuttaa lopputulokseen ainakin istuttamalla sipulit tarpeeksi syvälle. Talven jälkeen nouseva kukkaloisto tuo joka tapauksessa paljon iloa, oli se vähäinen tai runsas.

KAISLAHDEN KOULUPIIRI kokoontuu

Annikki Niskalan luona 16.10.2021 klo 14.00 Pyhän Katariinantie 8 B 31 Kaarina (HUOM! Kelloliikkeen vieressä).

Tervetuloa!

Kattavaa isännöintipalvelua Turun alueella

Turun talousalueen suurimpana yksityisenä isännöitsijätoimistona olemme tarjonneet kokonaisvaltaisia isännöintipalveluita jo yli 50 vuoden ajan. Se on luonut näkemyksen siitä, miten isännöintialan ammattilaisen tulee toimia.

Varsinais-Suomen Isännöintitalo Oy on auktorisoitu ja ISA ry:n auditoima, työntekijöidensä omistama isännöitsijätoimisto.

Kaipaako taloyhtiönne ammattitaitoisen ja osaavan isännöitsijätoimiston palveluita? Ota meihin yhteyttä!

Olette lämpimästi tervetulleita tutustumaan toimistoomme!

V-S Isännöintitalo Oy

Ari Kesäläinen, Toimitusjohtaja, RI (YAMK), AIT, ISA
p. 020 722 9944, 0400 523 194
Maariankatu 4 C, 20100 Turku
ari.kesalainen@isannointitalo.fi

www.isannointitalo.fi

Autokorjaamo Testipiste oy

Hallimestarinkatu 22
20780 KAARINA

Puh. (02) 243 5585
Faksi (02) 243 5100
Gsm (0400) 824 767
markku.hiiri@testipiste.fi

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy 9 kertaa vuodessa

Kustantaja ja julkaisija:

Johannes-Seura ry

Toimisto:

Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118

Avoimna: **keskiviikkoisin** klo 12-17 sekä kuukauden ensimmäisenä ja **kolmantena arklauantaina** klo 10-15. (ks. sivu 2)

www.johannes.fi

sähköposti: Johannesseura@elisanet.fi

Päätoimittaja:

Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö

Puh: 050-3541 363

Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi

Lehtitoimikunta:

Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Hannu Sinkkonen, Kaija Sipilä, Heli Sirkesalo ja päätoimittaja.

Lehden toimittajat:

Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.

Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu, palstan maksimileveys 70 mm).

Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.

Kuolinilmoitukset:

- korkeus < 10 cm = 80 €

- korkeus enintään 10-15 cm = 100 €

Kiitosilmoitukset: 5 €.

Tilaushinnat vuonna 2022:

Vuosikerta (9 lehteä) 40 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 45 €.

Lisänumerot 3 €/kpl + mahdolliset toimituskulut.

Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.

Toimituksellinen aineisto:

Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi julkaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.

Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan, muu aineisto pyydetään.

Vastuu ilmoituksista:

Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta sattuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy